เทศน์เช้า วันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๖๙

พระอาจารย์สงบ มนสฺสนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมะ เรามาวัดมาวา เรามาเสียสละทานด้วยวัตถุไทยทาน หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านอยู่ในป่าในเขาของท่าน ท่านเป็นเศรษฐีธรรม เศรษฐีธรรมท่านวางไว้ทุกอย่าง เศรษฐีธรรมมีแต่วิมุตติสุข มันสุขในใจล้วนๆ

ไอ้เราชาวโลกๆ เราอยากได้บุญได้กุศลของตน แบกหามๆ จนไหล่จะหัก แต่ถ้าคนที่ฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมานะ ถ้ามันวางของมันได้ วางให้หมด แล้วไม่มีสิ่งใดเลยในหัวใจของตน แต่วางไม่ได้ วางไม่ได้เพราะมันมายึดติดภายนอกไง

ภายนอก ภายใน ภายนอกก็แสวงหามามีตู้เซฟ มีสิ่งเก็บทรัพย์สินไว้มากมายมหาศาล รูปอันวิจิตร ทรัพย์สินอันวิจิตรไม่ใช่กิเลส ยึดมั่นถือมั่นมัน ผูกพันมัน แบกหามมัน นั่นน่ะกิเลส แต่การแสวงหานี้มันแสวงหาด้วยบุญและบาป

พระโพธิสัตว์ๆ มีสิ่งของมากมายมหาศาล แจกทานๆ แจกทานเพราะอะไร เพราะหัวใจที่เป็นทาน ไอ้ของเราสิ่งที่แสวงหาเกือบเป็นเกือบตาย เราให้ไม่ได้ แม้แต่ตัวเองก็ใช้จ่ายไม่เป็น ถ้าใช้จ่ายเป็น เห็นไหม ปรารถนาความสุข เกลียดความทุกข์ ความสุขๆ ของเรา ในหัวใจของเราถ้ามันมีสัจจะมีความจริงขึ้นมาแล้ว มันไม่หวั่นเกรงอะไรเลย

โลกมันเป็นเรื่องของโลก ถ้าเราไม่เข้าใจโลก เราอยู่กับโลก เราก็แบกโลก เราก็ทุกข์ยากของเราไป ถ้าเราเข้าใจโลก โลกมันก็คือโลกน่ะ ก็วางไว้นั่น มันจะไปติดขัดอะไร มันติดขัดติดขัดที่ตัวเรานี่ไง

ถ้าเราไม่ติดขัดนะ มีคนเขาคอยอุ้มชูบูชามากมายมหาศาล หัวใจของตนมันยิ่งใหญ่นัก เพราะหัวใจของตน เพราะกิเลสตัณหาความทะยานอยากครอบงำนะ มันถึงได้ทุกข์ได้ยากขนาดนี้ไง แล้วมันทุกข์มันยากขนาดนี้ ถ้ามีอำนาจวาสนาของมัน เราพยายาม

เกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา แค่มงคลชีวิตในบ้านน่ะ พ่อแม่เป็นพระอรหันต์ของลูก เช้าขึ้นมาเห็นพระบิณฑบาต เห็นภิกษุเป็นมงคลชีวิตๆ มงคลชีวิตเพราะอะไร

©2026 sa-ngob.com

เพราะภิกษุไม่มีอาชีพ ไม่แสวงหา ไม่เบียดเบียนใครๆ ทั้งสิ้น

หลวงตาพระมหาบัวท่านสอนประจำ อย่ากวนบ้านกวนเมือง

บวชพระ เราอย่าไปกวนเขา

นี่ไง บวชพระแล้ว ถ้ามันมีกิเลสตัณหาความทะยานอยาก มันจะถือสิทธิ์ ฉันบวชแล้วฉันจะกว้านเอาโลกทั้งโลกมาเป็นของฉัน

แต่เราเห็นสมณะไง พระสารีบุตรไปเห็นพระอัสสชิไง เห็นบิณฑบาตด้วยกิริยาที่นุ่มนวล ไม่ต้องการสิ่งใดทั้งสิ้น ตามท่านไป ท่านฉันภัตตาหารเสร็จแล้วเข้าไปหาท่านไง

“ท่านบวชกับใคร”

นี่ภิกษุที่เป็นมงคลชีวิต

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนธรรมทั้งหลายมาแต่เหตุ เช่น ที่เราเกิดมานี่เราก็มีเหตุ เรามีพระอรหันต์ของเรา มีพ่อมีแม่ เพราะเรามีเวรมีกรรมของเรา เพราะมันมีเหตุ เหตุทำให้เราต้องมามุมานะบุกบั่นบากบั่นกับชีวิตของตน

มีอำนาจวาสนาของตน เห็นไหม เราแสวงหาสิ่งนั้นมาเป็นปัจจัยเครื่องอาศัย คำว่า “เครื่องอาศัย” อาศัยข้าวมื้อหนึ่งได้ดำรงชีวิตไปวันหนึ่ง สิ่งที่ข้าวมื้อหนึ่งได้มาด้วยวิธีการสิ่งใด

ภิกษุไม่ได้ เลี้ยงชีพด้วยปลีแข้ง ภิกษุหุงข้าวไม่ได้ ตามวินัย ภิกษุหุงข้าวไม่ได้ ภิกษุทำอาหารไม่ได้ เพราะภิกษุทำให้ของดิบเป็นของสุกไม่ได้ แต่ปรุงแต่งปรุงรสได้

เพราะเราอยู่ป่าอยู่เขา ครูบาอาจารย์ท่านสอนไง บิณฑบาตสิ่งใดมาแล้ว กลับมาแล้วรวมกันใส่หม้อ แล้วต้มให้มันเดือด ให้มันพอกินได้ โอะ โอะลงไปในหม้อ มีแค่นั้นน่ะ ปรุงรสได้ แต่ของที่ทำให้ดิบเป็นสุกไม่ได้

นี่ไง คราวอัตคัดขาดแคลนในสมัยพุทธกาล องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไปจำพรรษากับพราหมณ์ นิมนต์ไว้แล้ว แล้วลืมไป แล้วประชาชนอัตคัดขาดแคลน หาใส่บาตรไม่ได้ บังเอิญมีพ่อโคต่างเขาค้าสัตว์ข้ามแว่นแคว้น เขาไล่ต้อนม้าของเขามา ไล่ต้อนม้าของเขามา เขาก็มาปักหลักที่นั่น มาพักค้างแรมที่นั่นไง ไปบิณฑบาตกับเขา เขาเลี้ยงม้าของเขา วันหนึ่งข้าวกล้องหนึ่งลิตร เขาก็ถวายพระหนึ่งลิตร

พระอานนท์เอากลับมาแล้วนะ หุงข้าวไม่ได้ ดิบทำให้สุกไม่ได้ เอาข้าวนั้น เอาหินบด บดให้เป็นผง แล้วเอาน้ำพรมๆ ถวายองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ฉันอย่างนั้นอยู่ ๓ เดือน

©2026 sa-ngob.com

ออกพรรษาแล้วองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าว่า ภิกษุทั้งหลาย พวกเธอชนะ ชนะกิเลส ชนะไอ้กิเลสที่มันทุกข์มันยากในหัวใจของตน

นี่ไง สิ่งถ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระอรหันต์ ครูบาอาจารย์พระอรหันต์ พระโมคคัลลานะนี่เดือดร้อนมากนะ จะเอาพระไปบิณฑบาตที่นั่น จะพลิกแว่นแคว้นขึ้นมา จะบิณฑบาต ร้อยแปดพันเก้า มีฤทธิ์มีเดชทำได้ทั้งนั้นน่ะ แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่ให้ทำ ไม่อนุญาต ไม่อนุญาต ฉันแป้งผสมน้ำ

นี่สมัยพุทธกาลนะ นี่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปฏิบัติเองนะ นี่ครูบาอาจารย์ของเราวางไว้ไง สมณะเป็นมงคลชีวิตเพราะอย่างนั้นไง ไม่เบียดเบียน ถ้าซื่อสัตย์สุจริต

แต่เราชาวพุทธเราไง กึ่งกลางพระพุทธศาสนา ศาสนาเจริญอีกหนหนึ่ง เจริญจากครูบาอาจารย์ของเราที่ดีงามที่ฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมา

หลวงตาพระมหาบัวท่านชื่นชมหลวงปู่มั่นไง เศรษฐีธรรมๆ

ไม่มีอะไรเลยนะ สมัยนั้นสมัยสงครามโลกไง ผ้าก็ปะผุกันอยู่อย่างนั้น เพราะชาวบ้านไม่มี พระก็ไม่มี ไม่มีก็ไม่มีปัญหา เพราะอะไร เพราะมันวางไง วาง ปล่อยวาง ปล่อยวางด้วยสติด้วยปัญญาของตน

ถ้าเป็นเรานะ เราไปแบกหามไง เดือดร้อนแทนหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นนู่นนะ ทำไมมันทุกข์มันยากขนาดนี้ ปฏิบัติเป็นพระอรหันต์แล้วนะน่ะ แล้วพระอรหันต์ทำไมมันทุกข์มันยากขนาดนั้นน่ะ

มึงน่ะทุกข์ ไอ้คนเห็นน่ะมันทุกข์

หลวงปู่มั่นท่านปลงธรรมสังเวช สังเวชว่า โลกเกิดการขัดแย้งกัน โลกนี้มีสงครามกันฟาดฟันกัน ประชาชนเดือดร้อนไปหมดไง

นี่ไง คนเกิดมาต้องมีปัจจัย ๔ พึ่งพาอาศัยไง ก็แย่งชิงกัน ขัดแย้งกันจนมีปัญหากัน ถ้าขัดแย้งกันจนมีปัญหากัน เห็นไหม

เราเกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา เราเป็นฆราวาส เรามีสิทธิเสรีภาพทั้งสิ้น มาบวชเป็นพระ

ฆราวาสมีหนี้ บวชพระไม่ได้นะ ฆราวาสมีคดีก็บวชพระไม่ได้นะ

©2026 sa-ngob.com

พอบวชพระขึ้นมาแล้วนะ ทรัพย์สมบัติขึ้นมา เราไม่มี ทรัพย์สมบัติของเรามีบริขาร ๘ เท่านั้น สิ่งที่ถวายวัดๆ นี้เป็นสมบัติส่วนกลางทั้งนั้น ส่วนกลางทั้งนั้น พระใช้สอยร่วมกันไง หัวหน้าที่ดีงามคุ้มครองดูแลให้เสมอภาคกันไง

คำว่า “เสมอภาคกัน” ไม่ใช่ว่าได้เหมือนกัน เพราะของมันเสียหายแต่ละบุคคลมันไม่เท่ากัน คนหนึ่งอยากได้รองเท้า จะไปให้ร่มเขาหรือ คนอยากได้ผ้า จะไปบาตรเขาหรือ มันไม่เสมอกัน ถึงว่าให้เสมอกันโดยที่มีความจำเป็นของแต่ละบุคคลไม่เท่าเทียมกัน ถ้าเท่าเทียมกันมันก็ได้ละได้วาง ได้มีปัจจัยเครื่องอาศัยเพื่อดำรงชีพของตนไง ถ้ามันเป็นสมบัติของส่วนกลางไงมันไม่ใช่สมบัติของใครไง

สมบัติของพระ พระจะใช้ของคนอื่นไม่ได้ จีวรก็ต้องเป็นของตนเอง ถ้าของตนเอง ต้องพินทุอธิษฐานเป็นของบุคคล ต้องถือครอง บาตรต่างๆ ต้องดูแลรักษา สิ่งที่รักษา ถ้ามันเสื่อมสภาพไป ก็ซ่อมแซมดูแลของตน ไม่กวนบ้านกวนเมือง ห้าม

ครูบาอาจารย์ของเรา แต่มันทำกันอย่างนั้นบ้างไหมล่ะ

ชีวิต สิ่งที่มีค่าที่สุดคือจิตที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ มาเกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา มันได้บวชได้เรียนในพระพุทธศาสนา แล้วฝึกหัดปฏิบัติกับครูบาอาจารย์ที่เป็นพระกรรมฐาน

พระกรรมฐานเขาแสวงหาสิ่งนั้นกันนะ พระกรรมฐานเขามีข้อวัตรปฏิบัติเพื่อแสวงหาใจของตัว ถ้าใจของตัวมันสงบสุขเข้ามานะ สุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มี ไม่มี

แล้วถ้ามันจิตสงบเข้ามา ยกขึ้นสู่วิปัสสนาได้ด้วยภาวนามยปัญญา ภาวนามยปัญญาที่รู้แจ้งแทงตลอด ไอ้ขี้โลภ ขี้โกรธ ขี้หลง ไอ้ขี้งก ขี้โกรธ ขี้บ้าขี้บอ ขี้ในใจที่มันแกล้งมึงน่ะ ที่มันทำลายมึงน่ะ ที่มันขี่หัวมึงนั่นน่ะ มันสงบตัวลง พอสงบตัวลงมันก็มีความสุขไง

สมาธิแก้กิเลสไม่ได้ แค่สมาธิทำได้นะ มันก็ไปคุยโม้โอ้อวดได้รอบประเทศแล้ว มันเป็นเรื่องไร้สาระ

สิ่งที่เวลามันสงบสุขขึ้นมานะ โอ้โฮ! ฉันมีความสงบ เวลามันเสื่อม มันฟุ้งมันซ่านขึ้นมาน่ะ มันจะไปต้อนเขาแล้วแหละ ไอ้ที่สัญญากันไว้ไง ไอ้ที่ว่าจะให้ ให้หรือยัง ไอ้ที่ไม่ให้ มันจะไปทวงเขาไง

มันเป็นเรื่องไร้สาระมากๆ เลย

©2026 sa-ngob.com

กิเลสในฆราวาสก็ให้ความทุกข์ในฆราวาสของตน กิเลสในใจของพระ มันก็ขี่คอพระแล้วอ้างสิทธิของความเป็นพระ

แต่กรรมฐาน พระผู้ที่ฝึกหัดปฏิบัติ ผู้ประเสริฐ ต้องทำหัวใจของตนให้ประเสริฐ หัวใจของตนประเสริฐต้องมีสติปัญญา

ไอ้ที่ว่ามันไม่ดี เราก็รู้ คิดดีคิดชั่ว ใครไม่รู้ รู้ทั้งนั้น แต่มันห้ามไม่ได้ มันยับยั้งไม่ได้ไง

ถ้ามันห้ามได้ด้วยสติ พระเขามีสติ อะไรดี อะไรชั่ว

ดี ขวนขวายกระทำเพื่ออำนาจวาสนาบารมีของตัว

ชั่ว เหยียบเบรกมันไว้ ถ้ายังหยุดมันไม่ได้ เมื่อไหร่หยุดมันได้นะ เวลามันหยุดแล้วนะ มันปล่อยวางนะ นั่นน่ะรสของธรรมชนะซึ่งรสทั้งปวง

ฉันข้าว กินอาหาร มีรสมีชาติ แล้วต่อไปถ้าดำรงชีวิตอย่างใด มันก็จะมีโรคภัยไข้เจ็บอย่างนั้น

ถ้ามันเสวยอารมณ์ มันคิดแต่เรื่องที่มันชอบ คิดแต่เรื่องที่มันพอใจ แล้วมันก็เป็นจริต มันก็เป็นนิสัย มันจะเป็นจริตเป็นนิสัย มันก็ส่งออก ส่งออกจะไปกระทบกระเทือนคนอื่นร้อยแปดพันเก้า

นี่ไง อาหารเป็นคำข้าว อาหารของสิ่งมีชีวิต ข้อวัตรปฏิบัติๆ คือเครื่องอยู่ของใจๆ ไง ถ้าใจมันสงบระงับเข้ามา มันจะรู้มันจะเห็นของมันไง ถ้ามันรู้มันเห็นของมันนะ

หลวงตาพระมหาบัวท่านชมหลวงปู่มั่น เศรษฐีธรรมๆ ท่านเป็นเศรษฐีธรรม ท่านธรรมทั้งแท่ง หัวใจเป็นธรรมทั้งแท่ง สุขทั้งแท่ง

จะผ้าปะๆ จะอยู่กับชาวบ้านที่เขาก็ไม่มีจะกิน เขาก็ขวนขวายด้วยบุญกุศล ด้วยศรัทธาของเขา เพราะมันไม่มีตลาด ไม่มีแหล่งที่จะซื้อจะหาขึ้นมาทั้งนั้น สิ่งใดที่จะทำบุญตักบาตรขึ้นมา ต้องแสวงหามาด้วยน้ำพักน้ำแรงของตนทั้งนั้น น้ำพักน้ำแรงของตนเพื่อเลี้ยงพระ เลี้ยงพระเลี้ยงลูกศิษย์หลวงปู่มั่นที่หนองผือไง

หลวงตาท่านพิจารณาแล้วท่านเกิดธรรมสังเวชไง เห็นไหม สังคมที่เขาเป็นธรรมไง สมาคมที่ดีงามเขาเกิดมาร่วมสุขร่วมทุกข์ร่วมกันไง สิ่งที่เป็นคุณงามความดีไง

©2026 sa-ngob.com

ทุกสังคมมีทั้งคนดีและคนเลว ถ้าคนเลวมันก็เรื่องของเขา ถ้าคนดี เราก็พยายามสร้างสมคุณงามความดีของตน มันไม่มีดีทั้งหมดและเลวทั้งหมดในโลกนี้ ในสังคมทุกสังคมก็มีทั้งคนดีและคนเลวทั้งสิ้น แล้วถ้ามีศีลมีธรรม มันหล่อหลอม

ชาติ ศาสนา ศาสนาจะเกิดประเพณีวัฒนธรรม ศาสนาจะทำให้คนที่ความทุกข์ความยากเร่าร้อนเบาบางลง ศาสนา ถ้าใครมีอำนาจวาสนา เขาฝึกหัดปฏิบัติของเขาขึ้นมา ศาสนาจะประจำในหัวใจของเขา

หลวงปู่มั่น เศรษฐีธรรมๆ ธรรมทั้งแท่ง ศาสนาทั้งแท่ง หวังอะไร กว่าจะเป็นศาสนาทั้งแท่ง กระเสือกกระสน บุกเบิก ค้นคว้า แสวงหา แล้วพยายามระงับไอ้กิเลสในใจของตัว สิ่งที่มันกระตุ้นแล้วเหยียบย่ำทำลาย ทุกข์แสนเข็ญ

ทุกข์ขนาดไหน ทุกข์เพื่อยับยั้ง ยับยั้งขี้ทุกข์ขี้ยากในใจของตน ขันติธรรม อดทนอดกลั้นแล้วพยายามปฏิบัติของตน อยู่ถ้ำสาริกา ๓ ปีองค์เดียว ไม่เคยเห็นใครเลย องค์เดียวเท่านั้นที่ถ้ำสาริกา นครนายก ๓ ปี

ครูบาอาจารย์เราท่านมาอย่างนั้น ท่านไม่เคยไปอวดอ้าง อวดสรรพคุณมาจากใครทั้งสิ้น ท่านทำของท่านขึ้นมาไง มันถึงเป็นข้อเท็จจริงในหัวใจของท่านไง มันถึงเป็นวิมุตติสุขจริงๆ วิมุตติสุขจริงๆ คือไม่ต้องการอะไรเลย ของโลกนี้ทิ้งไว้กับมัน ใครหาได้ก็เรื่องของเขา แต่ถ้าใครฉลาด

ฉลาด คนเราเกิดมานะ ๑๐๐ ปี เหมือนปลูกบ้าน แล้วบ้านชราคร่ำคร่า ถึงเวลาแล้วต้องไฟไหม้ๆ ก็ต้องสิ้นชีวิตนี้ไป ใครขนของออกจากบ้านได้เท่าไรนั้นจะเป็นสมบัติของเขา ขนของออกจากบ้านคือการเสียสละนะ มันจะเป็นนามธรรมที่ฝังลงไปที่ใจนั้น สิ่งที่อยู่กับตนนะ มันจะไม่เสียหายไปกับภพชาตินี้ มันเป็นสมบัติสาธารณะ

สมบัติของใคร คิดได้ ทำได้ มากน้อยขนาดไหน สมบัติของครูบาอาจารย์ไง อย่างเช่นหลวงตาพระมหาบัวกี่หมื่นล้าน เป็นคนอื่นบ้าบอคอแตกไปแล้ว แต่นี่เพราะมีหลักใจไง มันจะกู้ชาติ สมบัตินี้ต้องถมหนี้สินของชาติ สมบัติเอามาถมหนี้ หนี้ที่ประชาชนสร้าง พระไม่มีธุรกิจใดๆ ทั้งสิ้น แต่ถมหนี้ให้กับชาติ

คนที่มีอำนาจวาสนาไง เขาไม่เห็นแก่ตัว แล้วถึงเวลาแล้วนะ บ๊ายบาย ไปด้วยความปกติสุข ไม่มีสิ่งใดคาหัวใจ หัวใจปลอดโปร่งทั้งสิ้น ไม่มีสิ่งใดคาไว้ไง

เราเกิดเป็นมนุษย์พบพระพุทธศาสนา ปรารถนาความสุข ให้ละให้วาง วาง จะวางได้ต้องมีปริยัติ ศึกษาว่าอะไรมันคือกิเลส นั่นมันชื่อ แล้วเวลาฝึกหัดปฏิบัติ อ๋อ! เออ! ที่เราเรียนมานี่ไง ไอ้ที่มันฟุ้งมันซ่านนี่ไง ไอ้ที่มันทุกข์มันยากนี่ไง มีสติฝึกหัดมันขึ้นมานี่ไง

©2026 sa-ngob.com

ภาคปฏิบัติเขาเรียกว่าเหตุ

นี่ไง พระสารีบุตรไปฟังพระอัสสชิไง “ธรรมทั้งหลายมาแต่เหตุ”

เอ็งเห็นต้นเหตุหรือยัง เอ็งเห็นเหตุที่ทำให้ทุกข์ให้ยากบ้างหรือยัง เอ็งไม่มีเหตุอะไรที่เอ็งจะเห็นเลย แล้วเอ็งจะยับยั้งเหตุ ดับที่เหตุนั้นได้อย่างไร

ถ้าเอ็งจะดับที่เหตุนั้นได้ขึ้นมาจริงๆ แล้ว มันถึงต้องลงทุนลงแรงไง ลงทุนลงแรงด้วยนั่งเฉยๆ มีสติเท่าทันอารมณ์ของตัว เท่าทันอารมณ์ของตัวมันก็หยุดคิด หยุดคิดก็เป็นปัญญาอบรมสมาธิ เอ็งยังไม่บรรลุธรรมอะไรหรอก เอ็งยังไม่มีคุณธรรมอะไรด้วย เอ็งเพิ่งได้กลิ่น กลิ่นของศีลกลิ่นของธรรม กลิ่นที่เป็นสดๆ ร้อนๆ เกิดจากภาคปฏิบัติในใจของตัว กลิ่นของสติ กลิ่นของสมาธิ ฝึกหัดขึ้นมา ถ้าเป็นข้อเท็จจริงแล้วมันรู้มันเห็นของมันไง

เวลาครูบาอาจารย์เทศน์ขึ้นมานะ อู้ฮู! เป็นตุเป็นตะ โอ้โฮ! เป็นเหมือนเรื่องจริงเลย

ก็มันโคตรจริงเลย ถ้ามันไม่โคตรจริง มันยับยั้งใจมันไม่ได้หรอก

ไม่ใช่จริง โคตรจริงเลย

ธรรมะเป็นของจริง รอคนจริง รอคนที่มันทุกข์ยาก แล้วมันจะฝึกหัดปฏิบัติ เพราะเราเกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา

ภาคปริยัติ ธรรมและวินัยเป็นศาสดาของเรา ธรรมและวินัยนี่ภาคปริยัติ ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมาให้มันโคตรจริงในหัวใจของตน แล้วกิเลสมึงหลอกกูไม่ได้ มึงอย่ามาเยาะเย้ยถากถาง

ไม่ดีใจเสียใจกับใครทั้งสิ้น มันเป็นเวรเป็นกรรมของสัตว์ เราก็มีเวรมีกรรมของเรา แล้วเราก็ฝึกหัดปฏิบัติจนขนาดนี้ มันถึงได้กลิ่นบ้าง กลิ่นของศีลกลิ่นของธรรม แล้วให้เป็นข้อเท็จจริงในหัวใจของตน เอวัง

©2026 sa-ngob.com